

Jelentések a Clevelandben 1915. ápr. 18-án tartott szláv és 1915. máj. 24-én tartott cseh nemzetiségi gyűlésekről¹

A

1915 ápr. 18²

*Közös külügyminisztériumi átirat a magyar miniszterelnökséghez
a clevelandi nemzetiségi gyűlések tárgyában*

ME 1916–XII. res. — 353 (6975/915)
(Német nyelvű gépelt eredeti irat fordítása)

A Császári és Királyi Ház
és a Külügyek cs. és kir. Minisztériuma

5729. sz.

Szláv gyűlés Clevelandben
1915. IV. 18-án és a cseh nemzeti szövetség
összejövetele ugyanott 1915. V. 24-én.

11 melléklettel.

Wien, 1915. december 14-én.

A Magyar Királyi Miniszterelnökséghez

Budapest

A cs. és kir. Külügyminisztérium tisztelettel átnyújtja a m. kir. Miniszterelnökségnek a mellékletben a két fenti rendezvényre vonatkozó újságkivágásokat, illetve fordításokat a Clevelandben megjelenő „Cleveland Leader”, „American”, „Svet” és „The Cleveland Plain Dealer” című lapokból az ottani konzulátus vonatkozó helyzetjelentésének másolatával együtt, valamint ezenkívül a „Cleveland Leader” egy hozzánk hű szerkesztőjének bizalmas jelentését másolatban az elsőül említett rendezvény lefolyásáról, azzal a kéréssel, hogy a mellékletekbe méltóztatásuk betekintést nyújtani a *többi érdekelt m. kir. hatóságnak*,³ illetve esetleg a kir. *horvát-szlavon-dalmát* Országos Kormány-nak, majd azokat ide visszajuttatni.

A Miniszter helyett:

Rhemen [Hugo br.] s. k.

¹ Az amerikai szlovákok és csehek a világháború kitörését követően mind szorosabban együttműködtek a többi antant-országban élő cseh és szlovák közösségekkel. Az Amerikai Szlovák Liga és a Cseh Nemzeti Szövetség már 1915 elején kapcsolatot teremtett Masarykkal. A cseh–szlovák emigrációs együttműködés első fontos programdokumentumát Clevelandben 1915. okt. 22–23-án az ún. clevelandi egyezményben dolgozták ki, jórészt Masaryk kezdeményezésére, de az ő egységes csehszlovák nemzetkoncepciójától jelentős mértékben eltérő felfogásban. Az egyezmény szerint az önállósuló Csehország és Szlovákia szövetségi államban egyesül, de Szlovákia megőrzi teljes nemzeti autonómiáját, önálló parlamenttel, államigazgatással és szlovák államnyelvvél. Az egyezmény biztos amerikai háttországot teremtett a Masaryk vezette csehszlovák politikai emigráció számára.

² Az irat időpontjával a clevelandi szláv gyűlés időpontját vettük.

³ A kiemelések kék ceruzával aláhúzva.